

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Hozzászólás a Csarnok—Moskovits-aiérhez

Még porzik a porond a külfötelek nyomán s mi mégis máris megpróbálunk a porfellegben tisztán látni. Szükségét érezzük, hogy ne térjünk el vállvonogatással a dolgok felett. Társadalmunknak oly széles rétegeit érdeklik ezek az események és annak rugói, hogy muszáj mélyére nézni a dolognak: mi izgatta úgy fel e különben nyugodt, megfontolt polgári osztály minden rétegét; hiszen láttuk is a máskor csendes szivarozó öreg urakat, most fiatalos hévvel verték a Csarnok asztalát...

Az elmúlt nyolc napban soha nem tapasztalt módon özönlöttek a szerkesztőségünkhöz cikkek, melyek — bár egyenlő mélyre nagyon előkelő kezekből származott és igen érdekesen íródtak meg — közzétételüknek voltak mert oly vehemens módon támadták dr. Moskovits Józsefet, hogy csak lapunk hangjának feláldozásával adhattunk volna teret ezeknek a közleményeknek. Mégis ezt a cikket leadjuk, mert objektív hangja meglepően hű képét adja az összesség véleményének s mert a többi cikkből látjuk és a városban mindenütt halljuk: ez a kereskedők táborának osztályon véleménye. Ime így szól a cikk:

A Kereskedelmi Csarnok és Moskovits József dr. között kipattant és még mindig le nem csillapodott esemény példátlan a város történetében s Várad kereskedői ilyen imponáló egyöntetűséggel, ilyen „zárt sorokban” még nem vonultak fel. Ezt nem okozhatta a pusztá érdek; azt látjuk, hogy az elkeseredés egész éle nem a felszólalás tárgyának, hanem a felszólaló személyének szól. Mert bárkinek joga van a kereskedelemről rossz véleménynyel lenni, minden drágaságot az utolsó kéz rovására írni: csak a kereskedőnek nem. A Tudományos Akadémia elnöke is lehet elfogult — mint lateiner ember — a kereskedőkkel szemben, csak éppen egy aktív kereskedő nem lehet. Mert a legnagyobb lángelmének is lehet idegen egy társadalmi osztály küzdelme és gondja, de a belőle valónak ismerni kell azt.

A kereskedő, aki tíz év óta az egész világon állja a támadásokat, minden őt ért támadást három okra vezet vissza. Vagy: elkeseredés (a fixizetűes szegény hivatalnok), vagy: naivitás (a jómódu, de hozzá nem értő lateiner), vagy: rosszindulat. A nagyvárad kereskedők nem tudhatják dr. Moskovitsot az első két kategóriához sorozni, tehát a harmadikba sorozták és így lobbant fel a gyűlölködő elkeseredés.

Mert a legműveltebb és legjobb indulat lateinernek sem kell tudni azt, hogy azért, mert a lei két nap óta Zürichben javul, (hogy harmadnapra visszacsusszen) még nem lehet olcsóbban árulni a boltokban, de dr. Moskovits Józsefnek tudni kell, sőt tudnia kell azt is, hogy a bankok nem akceptálták a lei javulását (az idegen deviza ára pont 5% esett e két napra.)

És dr. Moskovits Józsefnek azt is tudnia kell, hogy a kereskedők ma emberfeletti egzisztenciális harcokat vívnak fennállásukért, hogy ma már havonta Romániában százakat sodor el a pénzhány és adóprés utolsó hullámvérése: az insolventia. Azt is kell tudni, hogy a kereskedő is és Várad is és Románia is csepp pont csak a világ termelésének forgatagában, hogy az árakat a csehországi cukorrépa és az amerikai gyapottermés diktálja és a németországi, vagy angolai munkásmozgalom, mely egy órával letöri a napi munkaidőt, megdönti az egész világ gazdasági calculatioját. De itt a kereskedő ma, az abszolúte túlprodukción idején késhegyre menő harcot folytat konkurenciájával. Itt ma már egy a békebeli túlszárnyaló parázs harc folyik. Ezt nem kell tudni nekünk de tudni kell dr. Moskovitsnak.

Tudjuk, drága az ezer leies cipő, de Istenem úgy látom, azonban a másik boltos, aki ádáz konkurenciát folytat ezzel 980 leire írta csak ki. Nem tudja olcsóbbra. Miért? Hiszen, ha 550-ért adná, tizszer annyi vevője volna! Biztosan nem tudja adni, hanem azt a 100 leis hasznát tördelik széjjel, 5 és 10 leies lemondásokkal. Ezt nem kell tudni senkinek, de egy aktív kereskedőnek: igen.

Az éhező tömeg nem keres okfejtést. Forradalom van s betörnek a kirakatok. A kirakat szép, fényes, a kirakatban zsemlye és kalács van. Drága a kenyér. Miért drága? Ki kutatja? Ott van a boltosnál, a szegény pékknél. Ő a drágán, tehát ő a bűnös. Dr. Moskovits földbirtokos-gyáros-nagykereskedőnek nem áll jól ez a gesztus a kirakat felé és megbotlott a kirakatüvegben. Istenem, egy dr. Moskovits volt kamarai elnök, mint demagóg!

A védekezése: Ő nem a legitim kereskedőket üldözte, hanem az „árdrágító spekulánsokat”. Itt is baj van. Mert ezt megint csak dr. Moskovitsnak kell tudni, hogy ez a fajta kivesszett, elsőpörte az élet, a gazdasági túlprodukción; minek az ügynök, minek az áru felhalmozása? ezek a szavak a háború rekvisitumai, az ügynökök ma szegény ördögök, tíz utazó jön egy váradit üzletbe naponta és kelet és nyugat minden kincsét ajánlja Európa legnagyobb gyáraiból. Ki halmoz árut, ki sibol, ki spe-

kulál? Ezek szavak letűnt szavak, üres betűk, nincs élet mögöttük: ez demagógia; hogy nem akarja tudni dr. Moskovits, hogy ez így van? Azt is tudnia kell dr. Moskovitsnak, hogy azok a váradit „gazdagok” „meggazdagodtak”, csak vidéki fogalmak szerint azok fővárosi és európai viszonylatban szerény kispolgári vagyonkák azok. (Ugyan hányvan mag közöttük 2—3000 fontja, amit Angliában, Németországban, Amerikában annyi sok szerény kis polgárember megtakarított már magának.)

Még volt valami, ami az elkeseredést igy kilobbantotta. A felszólaló a közigazgatási bizottságban intézte a támadást. Olyan helyen, ahova ő nem választás útján került, tehát nem érezhette maga mögött egy társadalmi rétegnek bizalmát: pozíciója kinevezés eredménye, tehát egy bizonyos mérsékletre, megmondásra inti az embert, pláne aki jogász is kissé...

Ezért van az, hogy a Kereskedelmi Csarnok, amely ma a város leghatalmasabb erkölcostestülete, s melynek vezetői — hiába — a város évtizedes, becsületben megőszült, mindig tisztességes és makulátlan multu kereskedői, akik a konjunkturák ezer kínálkozó tisztességtelenségalkalmát utasították el maguktól — most mint egy ember állottak talpra és minden fiatalos önértéket megszégyenítő gerincességgel álltak a porondra harcolni és — mit tagadjuk — győzni.

Amde: ami hátrány dr. Moskovitsnak — aktív kereskedő volta — ez előnye is lehet, mert ez a tény módot nyújt neki egy hatalmas és imponáló rehabilitációra. Ő mint aktív kereskedő azokban a napokban is kötött üzleteket, mikor a kereskedőket támadta, hogy nem akceptálják áraikban a lei javulását, Milyen egyszerű volna: felvinni könyveit és számláit a fórumra és azt mondani, nézzétek én nemcsak beszéltem, de cselekedtem is, én ezekben a napokban olcsóbban adtam egy vagon fát, mint az elmúlt héten, olcsóbban adtam a búzát, mint tegnapelőtt, én az irodámban is akceptáltam a zürichi kurzust, nemcsak a közigazgatási bizottságban.

Vajon fölviszi??...

Kedden kerül a kamara elé az új lakbérleti törvény

A minisztertanács elfogadta a tervezetet

A lakbérleti törvényjavaslat kedden kerül a kamara elé. A szenátus ülésében a többségi párt a lakbérleti törvényjavaslat ügyében értekezletet tartott, amelyen Marzesou igazságügyminiszter ismertette a lakbérjavaslatot.

A kormány hivatalos lapja, a „Viitorul” teljes egészében közli a lakbérleti törvénytervezetet, amely most már valószínűleg törvény is lesz.

A tervezet szerint az összes szerződéseket két évvel hosszabbítják meg.

Minden helyiség, amely nem lakás,

szabadforgalom tárgyát képezi. Ezeknek azonban egy évi felmondási időt engedélyeznek és ennek leteltével, ha a lakbérre a házigazda nem egyezett meg a lakóval, az köteles onnan kiköltözni.

Erre az időre az üzletek az 1916. évi bér tizszerezését fizetik.

A lakókat három kategóriába osztja a tervezet.

I. Szegény bérlők. Köztisztviselők, nyugdíjasok, hadirokkantak és özvegyek, magánzók, magánvállalatnál levő tisztviselők, akiknek a fizetése nem

haladja meg az évi 80 ezer lejt. Ezek az 1916. évi bér négyeszeresét fizetik.

II. kategóriába azok a bérlelők tartoznak, akiknek az évi jövedelme 80 ezer leinél több, de 250 ezer leinél kevesebb, az 1916. évi bér négyeszeresétől tizenkétszereséig a lakáshoz viszonyítva.

A bér összegét szükség esetén egy választott bíróság állapítja meg a bérlelő jövedelme arányában.

A III. kategóriába azok tartoznak, akiknek évi jövedelme meghaladja a 250 ezer lejt. Ezek vagy megegyeznek a háztulajdonossal, vagy választott bíróság állapítja meg a lakbérüket, amely azonban nem lehet több az 1916. évi bér huszonötöszeresénél.

Az albérlét elosztása úgy marad, mint eddig. A jövőben lakást albérlésbe adni nem szabad.

A kilakoltatások. Az I. kategória lakói közül senkit nem lehet kilakoltatni.

A másik két kategória lakói kilakoltathatók, ha a házigazda jelenleg más házában kénytelen lakni.

A bírósági eljárást teljesen leegyszerűsítették. A választott bíróságok, melyek a házbert állapítják meg, két tagból és a kincstár delegátusából állanak.

A Génusznak és Lovassy Andornak

I.

A Génusz legutóbbi számában kiviszi az én legszívesebben ügymet a piszár. S ha már jónak látja ehhez az ügyhez nyulni, itt élék Romániában, újságíró vagyok, a kellő felvilágosítást megadhatom volna s nem úgy jelent volna meg a jegyzőkönyv, hogy az olvasó rólam kedvezőtlenül ítéljen.

Ki kell jelentenem, hogy nem én adtam oda a jegyzőkönyvet a Génusznak költőre s ha tudok róla, tiltakozom, mert az az én legnépszerűbb magánügyem és számos dokumentuma egy sötét korszaknak. Az írást csak volt ellenfelem adhatta az újságnak, neki hízleghetett ez a beállítás, nekem kellemetlen ez a reklám s itt mondom el az ügyben, amit jónak látok.

Székelyi Újság-om volt Nagyváradon s abban valami kritikafélté irtam egy rossz atlag-színészről, aki a sajtóhoz dörgölőzött s büreklám volt. A színész a színpadon felült vissza, a választott bíróságnak területén s vizsgálatot em. Az éjjel nemem súlyos beteg lett s on azonnali felvittem Budapestre a Vöröskeresztbe, ott elhelyeztem, gondoskodtam operálójáról s visszatértem. A vasutnál Ady és Bíró, elváratatlan barátaim értesítettek, hogy a színész nyilatkozatot tett közzé s távozásomat meglekőlének minősítette. A nyilatkozatot Sás Ede szívet közzévettem. Barátaim azonnal provokáltak harc-képtelenségig menő pisztoly- és kard-párbajban állapodtak meg. Szembe akartam nézni a színésznek.

A továbbiak megértéséhez jó tudni, hogy Ady és Bíró a felhívatlos „Szabadág”-nak voltak szerkesztői, a névleges Hegyesi Márton volt. A segédke megállapodása felébe ment ellenfelem feleségének (vagy ő küldte, nem tudom), aki megjelent dr. Beöthy László akkori főispánnál és sirva kérte, hogy akadályozza meg a párbajt, mert én meg akarom ölni a férjét.

En erről nem nyilatkoztam, az egész humbug volt s nyugodtan vártam, hogy szemben állhassak vele. Kardot kértem kölcsön, két pisztolyt vettem, dr. Kazay Kálmánt, rendes párbaj-orvosomat felkértem, reggel 5-kor jöjjen ki a Wolff-erdőbe s utána, ha életben maradunk, a szőlősi jéppincébe a kardpárbaj lebonyolításához. Dr. Kazay és dr. Nemes Aron sohase fogadtak el pénzt a párbajorvosi szereplésért, de a köztársaság meg kellett venni. Est meg is tettem. A párbaj délután lett volna.

Délben Ady és Bíró Kálvária-utasi lakáson megjelentek s röviden jelezve a főispán kívánságát, hogy „ez az ügy az urak szívesnek békélen elintézni, mert az eszény nálam volt s jelenetet csinált.” „Olyk pedig a felhívatlos lapnál vannak a nem vehetnek részt ilyen véresnek ígérkező ügyben, képviseljük is városi árszítviselő, nemcsak új agrás.”

Letették egy jegyzőkönyvet, amelyet én elolvasva felvittem a színházba s ott kinyitva az ajtót, bevágtam a színész öltözőjébe. Volt negyedeim — mint szokásuk volt — értem jöttek a Nagyvárad Naplóhoz s újból a főispáni tiltatást s helyzetük labilis voltát emlegették s az én érdekeimre hivatkoztak, mert a főispáni intésem szót követve. En aztán csak arra igyekeztem, hogy a drága közönségem minél több tudhassak. A kardomat visszavettem s a pisztolyt eladtam, az esetet elkönyveltem a Rendszer szímlájára.

En eset feltárása nem jöhet arra, hogy én barátságban voltam Bíróval és Adyval, akik egy színészkedő feleség méltóságára kivették a kezemből a megtorlást. Hogy Bíró Lajos később nem respektálta az ilyen felülről jött beleavatkozást, bizonyítja a Grózer Lajossal vívott párbaja.

S-m a bocsánatkérés, sem a magyarázat nem volt az én szándékomban. Segédeim tették, én soha el nem ismerem magaménak.

II.

Ez a másik bántódás a „Nagyvárad”-ban ért. Lovassy Andor ut reszéről, aki megalkalta a békés-éget, amelyben világélelt különbözőségeink mellett egy redakciósban dolgoztunk s egy viosst közzévettem meg. A nagyváradi magyar Elektra-előadással kapcsolatban rossz a memóriám, mert azt írja, hogy Halász Lajos volt kollégámmal együtt huztak a Jászai Mari néni kocsiját.

Az Elektra-előadás rendezésében Fehér Dezső kollégámmal részt vettem, ott voltam s a kocsi alatt, amelyből lettek diákok a vasút közepén kifogták a lovat. Sok mindent mitmasholtam az életben, de amit nem tettem, azt nem vállalom s nem engedem, hogy hozzám kerüljék. Végre is én határoztam meg, mit tettem, azíghet nekiknek szemem köze. Nem engedtem a régi anekdotákat szaporítani az én rovásomra s ki kell jelentenem, hogy ezt a kocsihúzást nem láthatta Lovassy Andor, mert én ilyen sablont és izléstelenéget akkor is képtelen voltam elkövetni. Tazuk mellé felvételtem is állítom erre, mert mindig eredeti voltam, kezeményem, új és öletem. Szűts Dezső.

Sándor József közgazdasági téren látja a magyarság jobb jövőjét

A parlament múlt heti viharai az egyetlen magyarpart képviselő körül tomboltak. Sándor József érdeklődően nyilatkozik ezekről a viharokról s egyrészt mind a magyarság jövődjéről és irányt mutat a magyar politikának:

— Fiaim! korom óta foglalkozom Románia politikai, közmívelődési, társadalmi és közgazdasági viszonyaival — így kezdi Sándor József. Először negyven évvel ezelőtt laposkertben megírta, hogy a román népek sok jó tulajdonsága van és 1858 óta oly lendülettel indult, ami a japán reneszánszhoz hasonlítható. Az Enke alapszabályaim elöl azt írtam ki, hogy Erdély lakozói közt a testvéri érzést fejlesszük.

— Speciálisan, ami múlt heti parlamenti felszólalásomat illeti, hát én csakugyan nem akarva kisebbségi népvándorlást, a békeszerződés szövegéhez ragaszkodtam és föl kellett szólnom az ezzel ellenkező törvényjavaslat ellen. Törfés alakban a házassági kétség megengedése hivatkozom, ahol a szerződésbontónak fizetni kell. Ez bosszantotta fel oly nagyon a liberálisokat.

— Miután beszédem alatt dr. Lascu képviselő azt állította, hogy beszéljek az elevenen megégett és elevenen eltemetett kőszázmar románról, amit én nem hallottam, de a „Viitorul”-ból olvastam, másnap személyes kérdésben szót kértem és itt kéldősen az bosszantotta fel a

liberálisokat, mert kimutattam, hogy csak három személyről van szó és ezek élve élegetés nem való. S amikor arra a kilencvenézer moldvai parasztra hivatkoztam, akik földkeres miatt tegyveres erőnek lettek áldozatai, kitört a vihar, amelynél dr. Lupu hangsúlyozta, hogy nem az én személyem, vagy az általam képviselt álláspont kedvéért, hanem a szélászsabadság és a parlament méltósága szempontjából tiltakozik a letorkolásom ellen. Dr. Lupu és a parasztpárti magatartása igazságos és nemes volt.

— Az én véleményem szerint minden tekintetben nehéz sors vár a magyarságra, mert egyben többé-kevésbé minden román part egyetért s a román nemzeti eszmének oly előterbe állítása, hogy aki ezt csak mérsekelni törekszik is, meggyanúsítás és hazugsulás vádj alá kerül. Rájóta mondom, hogy maga a román nép az, amelyel megértést és lehető közlekedést kell kezdenünk, mert a néplelek isenélő és az erkölcsi érzés jobban van kifejlődve benne, mint a nacionalizmus által többé-kevésbé megromlott értelmi tartalvánál. Az a dispozzíció pedig, amely a magyarság ellen megindult és folytatásban van, a magyarságot mindinkább a balra való tájékozódásra fogja kényszeríteni. Birtokos-csatlányunk tönkre ment, hivatali és közpöcsatlányunk elenyészett, ma holnap csak a pap és a tanító a vezetőink s a kereskedelmi és iparcsoatlány az, amelyre támaszkodhatunk. Közgazdasági téren fog eddolai a románai magyarság jövője, ide kell illesztenünk az emelyűt, a közgazdaság nem fél az okos radikalizmustól sem, ha kell.

Ma este

BANK BÁL

Női és férfi események

Bérlőnapok, készíts nagy választékban értéket

Old-Englandba.

Angol szövetek gyári árban

DAYRAL & TAUBER Ltd. London

Nagyromániai vezérképviselő és főlerakat

DEUTSCH posztóáruház

Str. Avram Ianku (Kossuth-u.) 1.

Kiárusítjuk

helyszűke miatt régi raktárunkat gyári áron alul.

Cimre figyelni!

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Szombat, —
vasárnap

Lucianó Albertini

Szombat, —
vasárnap

A FENEGEREK című 6 felvonásos kalandor filmben. — Dorian film.

Hét órában látható először „A SEJK” a legsebbe Dorian film.

A főszerepben: Agnes Ayres és Rudolpho Valentino

Kállay nem lesz pénzügyi diktátor

Budapestről jelentik: Kállay volt pénzügyminiszter különleges megbízatásáról illetékes helyen kijelentik, hogy a kormány semmi mást nem tett, minthogy eminens érdekei miatt megkereste Kállayt, aki a külföldi kölcsönök és megállapodások ügyeit legjobban ismeri, hogy szakértelmével álljon a kormány rendelkezésére. Kállaynak ez a megbízatása tehát semmi irányban nem jelent diktatori hatalmat, sem azt, mintha őt a pénzügyminiszter fölé helyezték volna.

Erősen foglalkozik a sajtó Daruvárynak a Tempsben a jóvátétel ügyében közzétett nyilatkozatával is. Daruváry nyilatkozata lényegében a következőképp hangzik:

Nincsic szerint rendkívül feszült a jugoszláv—bolgár helyzet

**Tizezer főnyi ágyukkal felszerelt komitácsl banda a szerb határon?
A nagykövetek értekezlete és az angol memorandum**

Londonból jelentik: A nagykövetek értekezlete megelégedését fejezte ki a brit hivatalos memorandum általános hangneme fölött. Hiszik, hogy a benne vázolt módon egyetértésre lehetne jutni. A brit kormány egyetértő szövegségeivel abban, hogy a versaillesi szerződés lényegéhez ragaszkodni kell, ugyisntén Németország katonai ellenőrzésének további fenntartásához is. Inkább arra látszik hajlandóság, hogy visszatérjenek az 1920 őszén, a Ruhr-megszállást megelőző javaslatához. Ez arról szól, hogy a katonai ellenőrző bizottságot kisebb bizottsággal helyettesítsék, mely kevesebb költséggel járna.

Stresemann a német birodalmi gyűlésen kijelentette, hogy Németország belátható időn belül saját erejéből nem fizethet jótétet. Még egy valutaromlást az ország nem bírna el.

A német fizetések szünetelése alatt nemzetközi kölcsönrel kell Franciaországot kielégíteni. Április 15, mikor a micummal kötött szerződések lejárnak, válságos időpont lesz. A szolgáltatmányok folytatására a német nagypár képtelen.

Párisban, a Dewes elnöksége alatt álló bizottság ma meghallgatta a népszövetségi szakbizottság elnökének fejtegetését Ausztria pénzügyi talpraállításának eredményeiről. Kijelentette, hogy hasonlóan mű Németországban szintén célra vezetne.

Berlini jelentések szerint Wolff birodalmi elnök rendeletet adott ki a kivételes katonai állapotok felfüggesztéséről és az államellenes törvények elhárításáról. A rendelet hatályon kívül helyezi a sajtószerződésnek és gyűlékezési jognak korábbi korlátozásait. Szabad és alatt gyűlésezni, vagy felvonulásokat rendezni továbbra is tilos. A rendelet ellen vétőket fogházzal büntetik.

Drezdából jött jelentés arról ad hírt, hogy a kivételes állapot felfüggesztéséről szóló rendeletet csupán Szászországban és Thüringiában fogadták kedvezőtlenül. Ez a tény, tekintettel a legutóbbi zavargásokra, érthető is. A belügyminiszter a berlini birodalmi gyűlésen be is jelentette, hogy e helyeken a kivételes állapotokat teljesen feloldani nem is lehet. A kormány el van szánva arra.

hogy kiméretlenül ellene fordul minden oly törekvésnek, mely arra irányulna, hogy az alkotmányos államforma megváltoztatását törvényellenes eszközökkel kikényszerítsék, bármely oldalról jönné is ez a kísérlet.

A nyugtalan területeken a kivételes intézkedés polgári formában továbbra is fennmarad.

A belga kormány bukásával kapcsolatban bizonyossá vált, hogy a válságot a frank esése okozta. Valószínű, hogy Theunis helyére ismét Jaspar kerül. A párisi lapok sajnálják a belga kormány bukását, de nem tulajdonítanak neki különösebb belpolitikai jelentőséget.

Prágai táviratok a francia-orosz tárgyalásokról adnak hírt. A konferencia rövidesen megkezdődik s főleg a háború előtti orosz adóságok körül fog folyni. Tekintettel az angol-orosz tárgyalásokra melyek szerint Oroszországnak kártérítés kell fizetnie, viszont a szovjetben társaság alakult az antanttól támogatott ellenforradalmak károsultjainak összeírására akikért Oroszország viszont kérésrel él.

Belgrádi jelentésekből megvilágítva, a balkáni helyzet sokkal súlyosabbnak látszik, mint azt első szemlé-

A városi villamosmű zárszámadása

A városi közművek zárszámadásából közöltünk annyit, amennyit megtudtunk. Tudomásunk van arról, hogy némelyek ezt a keveset is soknak találták, ami az újságíróknak tudomására jutott.

Tegnap a városi villamosmű igazgatósága nyújtotta be a prefektushoz jóváhagyás végett évi zárszámadását. A zárszámadás 1.332,296 lei tiszta nyereséget mutat fel. Ebből tantiémekre 415,000 leit fordítottak. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tisztelet-díja 188,000 lei. A fennmaradó 227,000 leit az alkalmazottak között oszták szét.

A tiszteletdíjak közé nem tartozik természetesen Bazili Mihály igazgatónak a nyereségből juttatandó összeg, mert az igazgató pályázat útján nyerte állását és szerződése szerint az elég szerény fixfizetés mellett a tiszta nyereség bizonyos hányadát kapja fizetéseként.

A villamosmű zárszámadása felett a prefektus a közeli napokban fog dönteni és hisszük, hogy a közönség kíváncalmának megfelelően el fogja rendelni, hogy az összes közüzemi zárszámadások a nyilvánosságnak egész terjedelmükben rendelkezésére álljanak.

RÖVIDÁRUK

nagyban és kicsinyben a legolcsóbbak
GUTTMANNAL Nicolae Jorga (Z'ldfa-u.) és
Vitéz M. (Nagypiacér) sarok.
Vásznak batiszt-sífonok óriási meny-
nyiségben rakatár.

Tüzifa

elsőrendű száraz bükk, oser, tölgy bármilyen mennyiségben kapható házhoz szállítva 10 m³-ig ingyen.

Neumann Arnold
tűzifa kereskedőnél. Telep Várasdélence.
Iránti iroda: Szada Alexandru (vett Teleke-
utca) 10. szám. Tel: fon: 14 07

SZÉPSÉGHIBÁIT tökéletesen eltávoztathatja, archaikus, szepilőt, szemölcsöt végleg, utónyomok nélkül **D. Sternberg Helén** kozmetikai intézetében. **Mária Királyné** (Bemer)-tér 3. I. em.

Hajnalka

Vásterő különlegesűek
és nődivat árúháza

Hölgyek és menyaszo-
nyok figyelmébe ajánl-
juk finom damaszt sztal-
neműnket valódi Rum-
burgienáruinkat, Schro-
sifonok és ágynemű sifon-
vásznainkat, grenadinok,
opálok, függöny- és ág-
terítő zelymes. „Tusi-
ber” Nagyban és kicsi-
ben állandóan kapható

OLAF FÖNS
CONRAD VEIDT
ERNA MORENA

Az örök éjszakák
című filmdramában lépnek fel
szombaton és vasárnap
a
VIGADÓ MOZGÓSZÍNHÁZBAN

Egy francia röpirat ügye a kamarában

Tárgyalások az olasz-román közeledésről

A kamara tegnapi ülésén Simionescu-Barlad elnökölt.

Simion Mandrescu képviselő szólal fel először. Elmondja, hogy az Universal legutóbbi száma nyílt levelet közöl, amelyet egy román mérnök (akinek hivatalos felhatalmazása volt egy közérdekű üzletnek Párisban való lebonyolítására) intézett a laphoz. A mérnök levelében az áll, hogy párizsi missziója elé oly sok akadályt gördített egy francia nyelvű röpirat, amelyet egy román bank adott ki. Ez a röpirat azt állítja a román államról, hogy az útjában áll a nép gazdasági fejlődésének, ellensége magának a földművelő népnek, amelytől elvett a földjének termését. Az ország pénzügyi helyzetéről azt írja, hogy az minden kritikán alul van, mert a közpénzt ellenőrzés, számvetés nélkül poecskolják. A pénzügyminiszterium új adótervezete fölületes munkának van beállítva, amely képtelen az államnak a szükséges jövedelmeket előteremteni. Végül, a rágalomok méltó befejezésül az áll a brosúrában, hogy a hivatalos állam nem támogatja az ország népét és így lehetetlen az újjáépítés.

Mandrescu így fejezi be interpellációját:

— Tisztelettel kérdezem a pénzügyminiszter urat és az egész kormányt, van-e tudomása erről?

Utána Madgearu Virgil foglalkozott az interpellációval. A kormány hivatalos lapja a Viitorul azt közölte, hogy ebben az ügyben szigorú hivatalos vizsgálat indul meg. Ezután felolvastak a brosúrából, majd pedig megállapítja, hogy a röpiratot a Banca Romaneasca adta ki és Bratianu Vintila, a jelenlegi pénzügyminiszter, valamint Duca jelenlegi külügyminiszter írták alá. Kérde a kormányt interpellál, hogy ebben az ügyben milyen intézkedéseket öhajit foganatosítani.

Bratianu Vintila felszólalásában hangsúlyozza, hogy ezt a röpiratot két esetben

adta ki. Az Averescu-kormány ellenzéke volt, — bocsájtották ki. A broszura politikai fegyver volt, amely sikerrel járt és lehetővé tette az Averescu-kormány bukását. A rosszakaratú és tendenciózus beállítás az, amely most egy idejét mulla politikai attakot a jelenlegi kormány ellen akar felhasználni. Madgearu felszólalása tehát nem aktuális.

Madgearu megjegyzi, hogy Bratianu Vintila beszédében a legimmoralisabb politikai felfogás mutatkozik. Ugyátszik, hogy Bratianu nincs tisztában azzal, hogy akkor sem való egy kormány ellen hazafiatlan és Romániát diszkreditáló magatartást tanusítani a külföld előtt, ha történetesen nem a liberális párt van kormányon.

Bukarestből jelenti a Rador: Azok a hírek, amelyek egy olasz-román közeledés problémáival foglalkoznak, nem nélkülözik a valószínűség látszatát. Nem is egyszerű diplomáciai közeledésről van itt szó, mert hiszen a két ország viszonya a pillanatban is a legbarátságosabb. Egy fokozott közeledés lehetősége vált aktuálissá, amely a két latin népet politikai és gazdasági szövetségbe hozza. Ennek a megoldása bizonyos tekintetben érzelmi nekszusokból is táplálkozik, amely nem csak a két nép kölcsönös rokonszenvén épült fel, hanem a román dinasztianak az olasz uralkodóházzal való rokoni összeköttetéseknek kialakulásából is táplálkozik. Ismeretes, hogy Miklós román királyi herceg az olasz király egyik leányának férje lesz s a királyi háztűznéző Mária királyné római tartózkodása során lefolyt és megpecsételte a legfrissebb frigyet, amely a román uralkodóházat a Savoyai dinasztiához fűzi.

Bukarestből jelenti a Rador: A bécsi osztrák-román tárgyalásokon a román kormányt Nistor bukovinai miniszter fogja képviselni, illetőleg ő vezeti a szakértőkből álló bizottságot. A bécsi tanácskozások március hó 10-én kezdődnek.

rengeteg csontváz, koponya, fegyver, puská került elő, a Pece felé pedig egy templom helyét találták.

Ma a sáncokat lebontanák, rengeteg miemlék, kortörténeti adat, pénz, ágyugolyó, fegyver kerülne elő s esetleg Szent László király és Mária királyné temetkezési helyét is fellelhetnék. Mert bizonyos, hogy a régi vár is ezen a téren volt s árkaiba a Pece vize ömlött, nyáron kellemetlen lehetett ennek az illata. A lefolyás aligha nem a Körös felé volt, mert arra lejtőződött a terep. A vár széjjel-szedése régészeti és műtörténeti szempontból volna értékes, de házaikat a kikötülő anyagból aligha lehetne építeni.

Egyedül Kahr felelős a bajor puccsért?

Münchenből jelentik: Gyengülő érdeklődés mellett folyt a Hitler-pár mai főfőgyalása, melynek során ártúléson Kriebel ezredes azt a kijelentést tette, hogy a puccskísérletnek a franciák és az általános elégedetlenség voltak okai. A puccs Ausztria kapcsolásával hatalmas katolikus német államot akart konstruálni. A lakosság védelmi szervezeten feloszlátásáért — ugymond a vádlott — egyedül Kahr a felelős, aki iránt a bizalom lanyhult.

* Fischer Áruháza Sas-passage. Hársisnyái a legjobbak, árai a legolcsóbbak.

A miniszter 5 leiben állapította meg a barna kenyér és liszt árát

A pékek s a malmok beszüntették a barna kenyér és liszt árúását

A közönség előtt ismeretes, hiszen első sorban őt érinti, hogy a városi tanács a napokban öt leiben maximalta a barna kenyér és liszt árát. A nagyváradi pékek és kenyersütők küldöttségileg kerestek fel ér Popovici Miklós prefektust a maximális után és számlákkal bebizonyították előtte, hogy ők a barna liszt kilóját 750 leiben vásárolják a malmosoktól, tehát képtelenek az öt lejes maximális árt betartani. A malmosok viszont azt bizonyították be könyveikkel a prefektusnak, hogy olcsóbban nem tudják a barna lisztet szállítani.

Ezek után a prefektus uasította a városi tanácsot, hogy a pékek és malmosok megállapításával újabb vegye tárgyalás alá az ügyet és szűnjen hozzá meg határozatát.

A városi tanács új határozatával 750 leiben állapította meg a barna kenyér és liszt maximális árát, amely tegnapig érvényben is volt. Dr Mangra Demeter városi főgyász azonban mint magamember megellegezte a miniszterhez a tanács 750 lejes maximális árát azzal, hogy a barna kenyér és liszt a szegény néposztály élelmi cikke, amelynek ez az új maximális ár túl magas.

A miniszter Mangra Demeter dr felebbezésére tegnap a prefekturához táviratban küldött meg döntését azzal,

hogy a barna kenyér és liszt maximális árát 5 leiben állapítja meg.

A miniszter egyben rámutat egy korábbi rendeletre, melyben már országosan öt leiben állapította meg az árakat s így azok a helyi armaximális bizottság által nem emelhetők. A pékek tegnap délelőtti Steiner Viktor vezetésével küldöttségileg felkerestek ismét a prefektust és intézkedést kértek ismétlenül azzal, hogy öt lejes ár mellett be kell szüntetnek a barna kenyér árúását, a malmok pedig a barna lisztet exportálni fogják.

A prefektus meghallgatva a küldöttséget s kijelentette, hogy főgyógyog fog interveniálni a miniszternél a 750 lejes maximális ár megahgyása mellett.

Önálló német levelezőt,

aki a magyar nyelvet is tökéletesen bírja és egyéb irodai munkákban is jártas, jó fizetéssel

felvesz a Dorian Film

R.-T.

Sas-palota I. emelet

Esőernyőt

minden kivitelben készít

Rosenberg Testvérek Nagyvárad

Str. Nicolae Iorga (v. Zöldia-utca) 8.

Behuzás gyorsan készü!

ANGOL

SZOVETEINK

eredeti különlegességek a tavaszi idényre már

MEGÉRKEZTEK

SCHWARTZ ES ROSENFELD

uri szabók, Gajdu (Beöthy Ö.)-u. 29

Erdemes-e lebontani a várat?

Törvényjavaslat készült arról, hogy a Romániában levő régi erődítményeket, várakat, amelyek hasznavehetetlenné, lebontják s a belőlük kikötülő régiát kislakások építésére használják. Aradon egyelőre úgy határozott a város, hogy a várbeli lakásokat pár évre kivéve a lakásnégyet enyhítésére adja.

A nagyváradi vár a katonai kincstár tulajdona, csak egy kis része a városé, az úgynevezett grádicskorcsma, ahol hajléktalanok ittöttek tanyát szomorú összevisszaságban s ezideig nem sikerült őket onnan eltávolítani sem szép szóval, sem erőszakkal. Már megkísérelték Jónás Demeter tanácsos és Fildán József tanácsjegyző az ottlakók eltávolítását, a lakók nem mozdultak.

Mitkétes helyen érdeklődünk a vár lebontása felől s a következő felvilágosítást kaptuk:

— A vár a katonai kincstáré s a sáncok lebontásáról nincs szó. Nincs pedig azért, mert a várnál egy sajátos építési mód érvényesült annak idején: meleg mészkő építették a sáncokat s az úgy össze-keményedett, hogy szétbontani nem lehet. Ez volt a régiók cemenkje. Tegnapraug tehát aligha kerülne ki a sáncokból s így a bontáshoz fűződött reménykedések vesznek. Van a sáncnak a villamos mű felé eső része, amely Bethlen Gábor erdélyi fejedelemig faszából állott, most sövényből. A fejedelmünk látva, hogy a faszából álló sáncot folyton javítani kell, elbontattatva a várbeli tempomot (kápolná) s annak sziklaköveiből felépítette a sáncnak ezen oldalát s az ma is így áll, mint Bethlen alatt. Mikor a villamos mű építkezései megindultak, ezen a részen a föld alól

Ma este 9 órai kezdettel az

„Acélhang”

Dalkör utolsó műsoros farsangi táncmulatsága a Katholikus Körben

Szenzációk szadista-pör Bétsben

A zárt tárgyalások miatt egyelőre még sűrű titok fűdi a bécsi arisztokrácia köréből kikerült, emberbőrbe bújtatott fenekes vadak bűnös machinációját, melyekkel ártatlan gyermekeket rontottak meg. A pör még be sem fejeződött s máris újabb szenzációk rémítettől adnak számot bécsi távirataink. Két asszony, Trautmanné és Hoffmanné bűnös kedvteliséssel való meggyilkolásának vádjával terheltlen áll a kihallgató rendőrbiztos előtt egy elvetemült ember — Gerth nevezetű — aki maga is a rendőrség kötelékébe tartozik.

Letartóztatása után, vallomása során elmondja, hogy tettének horderejével tisztában volt, mikor a két asszonyt megölte. Tudja, hogy ösztönei abnormálisak, szívesen olvasott szexuálpátiológiai könyveket. Szórdán este szolgálatmentes volt. Csinos szobában öltözött, mert ismeretséget akart kötni. Egy korcsmában egyenesen ahhoz az asztalhoz ült, melynél már előbb helyet foglaltak Trautmanné és Hoffmanné. Nyomban észrevette, hogy utóbbira kedvező hatást gyakorolt. Rövid beszélgetés után fölment a nők közös lakására. Mikor Trautmanné visszavonult aludni, nem tudott magán uralkodni tovább, a szentértől kezdte Hoffmannét, akiről letépte a ruhát is. Hoffmanné pár perc alatt halva esett össze. Erre kést fogott, a hullát több helyen könnyebben megsebesítette, majd végül kétszer mellbe szúrta, úgy, hogy a penge markolatig futott a testbe.

A bestiális cselekedet a sötétség leple alatt játszódott le, mert a szörnyű tusa első percében a lámpás összetört és kialudt. A gyilkosság után Gerth igyekezett a lakásból távozni. A folyosón azonban észbe jutott Trautmanné, aki ittasságában ugyan semmit sem tudhatott a történetekről, de aki kijózanodása után föltétlen gyanúba keverte volna. Visszatért tehát és pusztá kézzel megfojtja az asszonyt, elhagyta a házát és a kaszárnyába ment.

Szolgálatban Gerthet rendkívül pontos, megbízható embernek ismerték, cselekedete után sem vettek észre rajta semmi változást.

Az elvetemült embert a rendőrség szigorú felügyelet alatt tartja.

ÜLDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 8.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetés díj helyben egész évre 480 lei, félre 440 lei, negyedévre 120 lei, egy hónap 40 lei; vidéken egész évre 600 lei, félre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hónap 50 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Megoldás Hírlapiroda, (Telefon 13—01.)

* Dr. Chetiant áthelyezték a táblához. Az igazságügyminiszter dr. Chetian Simon törvényszéki elnököt a nagyváradi ítélőtáblához helyezte át. Az új táblabíró elmozdítása nagy sajnálkozást keltett ügyvédi körökben s a jogkereső közönség között, mert a volt törvényszéki elnök pártatlanságával, szigorú törvénytisztelével s tekintetével nem ismerő korrektségével minden ember becsülését kiérdemelte.

* Póttag az ügyvédvizsgáló bizottságban. A jogakadémia Bogdan Jonescu jogtanárt az ügyvédvizsgáló bizottságba póttagul jelölte.

* Meghosszabbították az újságírók szabadjegyét. Az Universul közli a közlekedésügyi miniszter hivatalos rendeletét, amely az újságírók szabadjegyét folyó év március hó 10-ig további érvényességgel ruházza fel.

* Gassienye-Piré 1 drb. 2 lei Benedeknél

Európára szóló kommunista összeesküvést fedeztek fel Budapesten

Budapest, február 29. A fővárosi rendőrség tegnap egy havi nyomozás után leleplezte a moszkvai kommunista központ egész Európára tervezett összeesküvését.

A nyomozás érdekében egyelőre még nem hozzák nyilvánosságra az adatokat. A rendőrszisztek és detektívek több vidéki városra is kiterjesztették a nyomozást.

A rendőrséget Csehszágából különösen a határszéli városokba becsempészett kommunista röpiratok és újságok vezették nyomra. Megállapították, hogy a mozgalom nemcsak a magyarországi munkások közül kikerült kommunista vezetők közvetlen irányításával szervezték, hanem a munka megkönnyítése végett cseh, orosz agitátorokat is csempészett az országba a moszkvai központ. A nyomozás legnagyobb eredménye eddig az a megállapítás, hogy

a szervezkedést minden kétséget kizáró módon Moszkvából irányították.

A moszkvai „Exekutív Comité” cseh és tót agitátorokat s titkos orosz megbízottakat csapatostul küldött hamis utlevéllel az országba. Az agitátorok egész Miskolcot és Sátorlajuhelyet elárasztották. Az agitátorok a fizetést a Comitéből dollárban kapták azonkívül, hogy a központ agitáció és propaganda céljaira rengeteg összeget bocsájtott rendelkezésükre. A Moszkvából küldött s elfogott levelekből kiderül, hogy a magyarországi kommunisták közvetlenül Kun Béla irányítása alatt állottak, Kun Béla néhány levele kétségtelemre teszi, hogy a magyarországi mozgalommal egyidejűleg hasonló nagyarányú szervezkedések indultak más országokban is.

* Új főszolgabíró-helyettes Szalárdon. A napokban a belügyminiszternek 45.388. számú rendelete érkezett a vármegye alispánjához, melyben elrendeli, hogy a főszolgabíróságokon a szükséges helyettesítéseket központi tisztviselővel nem szabad végezteni, hanem a szomszédos járás főszolgabírójára köteles gondoskodni a helyettesítésről, s a helyettesnek havi 1200 lejt utal ki általán címen. Biharmegyében egyetlen főszolgabírói helyettesítés van, ahol Popovici Aurél megyei aljegyző helyettesíti kifogástalanul már évek óta az oda kinevezett N. Nicolai Alex regábeli főszolgabírót, aki kinevezetése óta a regábeli Vlasca megyében teljesít helyettesítő szolgálatot. A rendelet értelmében most Popovici Aurélt visszarendelte a vármegyéhez és a szalárdi főszolgabíró helyettesítésével Chis Cornél székelyhídi főszolgabírót rendelte ki.

* Meghívó. F. hó 3-án hétfőn délután 5 órakor a Kereskedelmi Csarnok termében a f. hó 22-én az izr. kórházat támogató hölgyek által rendezendő purimi álarcos estély ügyében gyűlést tartunk. Mindazon hölgyek és urak, akik tévedésből meghívót nem kaptak, ezúton kértnek a megjelenésre. Hölgybizottság.

* Az adófelelőseket be kell adni. Az adókievítő bizottságok figyelmeztetik azokat, akik az adótárgyaláson résztvettek, hogy az adókievítés ellen a felelőseket a jegyzőkönyv aláírásától számított 20 nap alatt adják be s ne várják a kivezés eredményének írásban való közlését. Akinél a bizottságok fenntartják az adóalapot, mert nem adtak be vallomást, vagy nem érdeklődtek a tárgyalás iránt s nem is jelentek meg, pedig idézést kaptak, az az eset áll be, hogy elesnek a kedvezményektől, amelyeket a törvény biztosít az adózónak, aki a tárgyaláson résztvesz s vallomást adott. De az is megeshetik, hogy a bizottság emeli a nem érdeklődő adóját, ha csak nem igazolja, hogy alapos okból maradt el a tárgyalásról.

* A néger királylány éjszakai kalandjai. A diplomáciai titok, Forduljfel filmek, Az isteni szikra, Jacke Coogan szerelme, Szakaszs átszálló. A fölérsélt filmfeliratok és még egy sereg humoros és komoly cikkecske, szebbnél-szebb illusztrációk, aktuális külföldi hírek töltik meg és teszik érdekessé a Film Riportot ma megjelent új számát. Kapható az összes újságárusoknál. Ára 4 lei.

* Fölemelték a hus árát. Nagyvárad város tegnapi rendkívüli tanácsülésén elhatározták, hogy a marhahús kilójának árát 1 leivel 22 leire emelik, a borjúhús árát egyenesen 26 leiben állapították meg, a sertéshús árát különként egy leivel emelték és ehhez arányítva némileg fölemelték a vendéglői árakat is.

* Feloszlatták a belügyminiszteri számvevőséget. A belügyminiszter hatásköre alá tartozó hivatalok tisztviselői karának fizetését eddig a belügyminiszteri számvevőség likvidálta, amely a kifizetések késedelmét jelentette a nagy távolság miatt. Ezt a számvevőséget most feloszlatták és a megyei prefektust, mint a belügyminiszter itteni helyettesét bízták meg az utalványozási joggal, vagyis a likvidálást a megyei számvevőség végzi. A rendőrség, a sziguranca s általában a belügyminiszter hatásköre alá tartozó hivatalnokok most már pontosan, minden eslejen megkapják az utalványt Michis László számvevőségi főnöktől s az állampénztár még aznap kifizeti.

Ma kezdődik a nagy árusítás a Consum Áruházban

Reg. Ferdinand (Rákóczi)-ut Száronyival szemben

* Orvosi hír. Dr. Rosskopf Béla orvos 3 hétre külföldre utazott.

* Esküvő. Bodnár Gyula borkereskedő március hó 1-én, szombaton délután 6 órakor tartja esküvőjét a róm. kath. Szent László-templomban Bezdán Erzsikával, Oláh György nevelt leányával.

* Halálozás. Mihályházy Kálmán nyug. törvényszéki bíró életének 80-ik évében folyó hó 28-án elhunyt. Temetése március 1-én d. u. 2 órakor lesz a Szaniszló utcai Szent László-intézetből.

* Vászonneműek, damasztárak, schiffonok nagy választékban Rimanóczy utcán Kertész Reklám női divat, szövetségében szerezhetők be. Az árak olcsóbbak, mint bárhol. Tisztviselőknak árkedvezmény!

* Egy lapkihordó asszony halála. A „Nagyvárad” adminisztrációjának egyik régi, hűséges alkalmazottja, Guttman Hani lapkihordó asszony meghalt. Tizenöt esztendeje elmul, hogy a Nagyváradot hordta a házakhoz a Nagypiacról és szomszédos utcáiban. Kora hajnalban, esőben, hóban, sárban megjelent az öreg asszony a nyomdában, hogy átvegye és becsületesen kihordja a Nagyváradot előfizetőinek. Nehéz kenyérkereső munkájában meghűlt, átázott, mellhártyagyulladás kapott és tegnapelőtt kiszendvedt alig 52 éves korában. Tegnap délután temették nagy részvét mellett.

* Az „Excelsior barban” március hó 1-től szenzációs új műsor. Kezdeté pont 10 és fél órakor.

Röviden, Metallum égő a legjobban

* Gyógyszertárak zárórája. Comisia dr városi tisztii főorvos a gyógyszer-tárak zárási idejét 85—924. sz. rendelettel a következőképpen állapította meg: 1. A gyógyszertárak reggel 8 órakor nyitnak és este 8 órakor zárnak, kivéve a szolgálatos patikákat, amelyek este 10 órakor zárandók. 2. A vasárnapi munkaszünet az egész napra kiterjed és az inspekcio-szolgálatot tíz-tíz gyógyszertár felváltva látja el. A sorrend március 1-től a következő: 1-én: Korona, Str. Regele F. No. 6. (v. Rákóczi-út); Szt. István, Str. Szaniszló 60.; Arany-sas, Piata Unirii No. 2. (v. Szent László-tér); Órangyal, Str. Alexandri (v. Telekiu.); Oroszlán, Piata Mihai Viteazul 14. (v. Nagypiac-tér). 2-án: Szt. Antal, Str. Regele Ferd. 53. (v. Rákóczi-út); Kigyó, Piata Regina Maria (v. Bömer-tér); Csillag, Str. Nicola Jorga (v. Zöldfa-u.); Diana, Str. Ghilányi 11; Aranykereszt, Piata Unirii (v. Szt. László-tér). 3-án: Madonna, Str. Sztaroveszky 19.; Vöröskereszt, Str. Regele Ferd. 5. (v. Rákóczi-út); Cleopatra, Str. Alexandri 4. (v. Telekiu.); II. Rákóczi F., Str. Cuza Voda 24. (v. Szacsavay-u.); Szt. László, Piata Bisericii 1. (v. Templom-tér). 4-én: Irgalmasrend, Str. Regele Ferd. 27. (v. Rákóczi-út); Mátyás király, Str. Vla-huta 46. (v. Szt. János-u.); Minerva, Piata Unirii 5. (v. Szt. László-tér); Megváltó, Str. Alexandri (v. Telekiu.); Sabina, Piata Mihai Viteazul (Andrényi-ház.)

* Villanyzerelő iparosok gyűlése. Felkérjük az Ipartestület kötelékébe tartozó összes villanyzerelő iparosokat, hogy f. hó 2-án, vasárnap d. e. 10 órakor az Ipartestület helyiségében tartandó gyűlésünkhöz teljes számban és okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

Egy vagon tavaszi szövet érkezett a Körösparti Áruházba.

* Adakozás. A Schütz Albertné „Agg-nők Otthona” részére adakoztak özv. Amigó Morné alapítványa gyarapítására 1000 lei Kemény Béla mérnök, a Schütz Albertné alaphoz 3000 lei, Ullmann Arturné 100 lei, Friedrich Hermanné 130 lei. Természetbeni adományokat küldtek Lichtmann Miksáné, K. V. né. Az összes adományokat hálással köszöni az izr. nőegylet Elnöksége.

* Szőnyeg és gobelin kiállítást rendez az „Orient szövművészeti iskola” f. hó 1—10-ig a prem. főgimnázium épületében, str. Episcopul Ciorogariu (Uri-utca) 12. Okvetlen nézze meg; gyönyörködhet és tanulhat is.

* Az élet Meránban. A hegyek felhőbe nyúló csúcsain szikrázik még a hó, de Merán csodálatos völgyében a fiatal, diadalos tavasz forró heve ömlik szét. Az Obermaiss villasorai között a királyi pompájú kertekben ibolyák nyílnak és az esplanádon délidőben nyári nap melegen sütkezik a világ minden részéből ideözönlött nemzetközi publikum. Meránban tartózkodik Stefánia egykori főhercegnő Lónyay Eleméné, Rudolf trónörökös özvegye, itt van Adalbert, a német princ, Vilmos császár legidősebb fia s egész sereg duodec herceg, észre se veszik a promenádán. A haute saison most kezdődött s minden szálló, penzió tömve, március derekán minden zug elfoglalta. A közönségnek világvárosi szórakozásokban van része. A színházban berlini, bécsi, milánói művészek vendégzerepelnek, legtöbb-ször Kálmán-operettekét játszanak, a hotelekre hallgatók egymást érik a táncesték. A tánc, a tánc, a blue-fox és a jáva hódít hatalmasan. Legérdekesebbek az előkelő Hotel Excelsior táncestéi. Toll Károly pompás magyar cigánybandája muzsikál és a legdisztintívabb publikum táncol a szálló fényes szalonjaiban. Mondják sohasem volt ilyen színes, zajos élet Meránban.

* Férfi- és nőkalapokat formál Moskovits Etelkánál.

* Felhívás. Felhívjuk mindazon zsidó ifjakat, akik olyképpen kívánnak ipari és kereskedelmi pályákon elhelyezkedni, hogy részükre a szombat megtartása lehetővé váljék, az egyet Ullmann-palotában levő helyiségében 11—12 óra között, Leichtmann Jenő urnál, Gilányi-utca 6. vagy Grossmann Ödön urnál, Baross-utca 10. jelentkezzenek, hogy őket a megfelelő erkölcsi támogatásban részesítve a szombat megtartását megengedő állásokban elhelyezhessük. Zeire Agudasz Jiszroel Egyet szombatot tartó alkalmazottak elhelyező bizottsága.

* Pap József könyve. Pap József két évvel ezelőtt a Napkelet novellapályázatán tünt fel pályanyertes munkájával, mely szép tehetség érkezését jelentette. Azóta egyre erősítette a hozzáfűzött reményeket és egy mondanivaló mélységével és egyéniségével, mint tisztult stílusával és megnyerő formaérzékével az olvasóközönség becsülését mindjobban megszerezte. Ily kvalitások mellett most már önálló kötetével jelenik meg az erdélyi könyvpiacra, mely kötet háromnegyed részben legújabb, még kiadatlan írásait fogja tartalmazni. A könyvnek „Első könyv” lesz a címe és a Haladás kiadásában jelenik meg Kós Károly címlapjával, nagyon szép kiállításban. Az értékes kötet ára előreláthatólag 50 lei lesz és megrendelhető a Haladásnál: Cluj, Str. Reg. Maria 14.

* Modell-kalapok Moskovits Etelkánál

* Az „Excelsior barban” március hó 1-től szennációs új műsor. Kezdeté pont 10 és fél órakor.

* Diszített bőrkárpap 150 lei a „Ritában.”

* Olvasóinknak leaőszintébben ajánljuk, hogy tavaszi öltömv-szövet szükségletét az előrelátható áremelkedés előtt már most a szolid olcsó árairól elismert SZÉKELY posztóáruházában Str. Avram Jancu (Kossuth-utca) 5. szám szerezzék be.

* Matyó-terítők, diványpárnák, abroszok, filék, milliók, stórok, ágyterítők, kötött, horgolt és receterítők aranyban, aranyban, órány és typoenekkel és mindenféle tenerifa, horgolt és kötött motívok, rojtos selyem kendők, plüss abrosz, hozzávaló szövetfüggönnyel nagyon jutányosan eladók Weinbergerné Str. Mo-nastirii (Zárda-u.) 1.

* „Rita” kalapjai a legszebbek, Teleki-utca 24.

* Értesitem a t. vásárló közönséget, hogy tavaszi szövetkülönlegességeim dúz választékban érkeztek, amelyeknek árai meglepően olcsók. SZABOKNAK BÉLÉSÁRUKAT az utóbbi években nem létezett olcsó Engross / Jan árusítók SZÉKELY posztóáruház. Avram Jancu (Kossuth) utca 5. szám.

Egy vagon tavaszi szövet érkezett a Körösparti Áruházba.

LEGÚJABB

Drezdában hatvanhat kommunistát tartóztattak le

Berlinből jelentik: Drezdában tegnap hatvanhat kommunistát, köztük Renner országgyűlési képviselőt is letartóztatták.

A szerb hadsereg a bolgár határon

A „Lokalanzeiger” londoni jelentése szerint a Balkánról érkező híreket riasztóknak tartják. A jelek a lap szerint arra vallanak, hogy Jugoszlávia hadüzenetre készül Bulgária ellen. A bolgár határon állítólag félmillió főnyi jugoszláv csapatot koncentráltak.

TÓZSDE

Zürich, február 29. (Nyitás.) Berlin —, Amsterdam 21550, Newyork 577 és háromnyolcad, London 2485, Páris 2437, Milano 2487, Prága 1675, Budapest 00150, Belgrád 727.5, Bukarest 310, Bécs 00008150. Bukarest, február 29. (Zárlat.) Devizák: Páris 806, London 822, Newyork 191, Róma 827, Zürich 33.5, Wien 27 és egynegyed, Prága 575, Berlin 18, Budapest 50, Valuták: Font 815, Francia Frank 825, Svájci 33.5, Lira 820, Dinár 240, Dollár 190, Osztrák 27, Magyar 31, Szokol 550.

Zürich, február 29. (Zárlat.) Berlin 129, Amsterdam 215 és egynegyed, Newyork 577 és egynegyed, London 2b89, Páris 2417.5, Milano 2485, Prága 1675, Budapest 00130, Belgrád 726 és egynegyed, Bukarest 305, Bécs 00081.5.

Budapest, február 29. A budapesti értéktőzsde hivatalos záratai. Angol-Magyar 136, Hazai bank 400, Magyar Hitel 887, Leszámitoló 134, Olasz bank 37500, Osztrák Hitel 279, Salgó 905, Köztű 44, Városi 48, Déli 119, Államvasút 635, Bosnyák Agrár 87, Földhitelbank 650, Hermes 95, Ingatlan bank 535, Forgalmi bank 39, Keresk. hitel 3010, Belvárosi tak. 55, Egy. Bpest főv. 315, Magy. Ált. Tak. 300, Pesti Hazai Első 5750, Borsod Misk. 180, Concordia 73, Első bp. gőz 167, Gizella 73, Hungária gőzm. 155, Victória 340, Beocsini 1675, Borsodi szén 260, Szászvári 610, Kohó 1600, Drasche 440, Magnezit 4150, M. Ált. kőszén 4250, Ujlaki 300, Urikányi 1325, Globus 77, Koburg 78, Csáky 28, Fegyver 1800, Ganz-Danubius 6075, Ganz vill. 2600, Györfly Wolf 140, Hofher 240, Láng 270, Lipták 26, Roessemann 110, Schlick 125, Schuller 76, Teudloff 110, Wörner 28, Osz. légszész 1250, Baróti szesz 11500, Boni 150, Danica 198, Egisz 80, Izzó 900, Papiripar 60, Flora 163, Hungária szálló 390, Karton 400, Klotild 180, Cukoripar 4725, Österme-lő 457, Ruggvanta 530, Vasúti Forg. 400, Marosv petr. 140, Mezőgazd. ipar 768, Olajipar 128, Phöbus 58, Villányi pezsgő 32, Zagyva pálfalvi 56, Egy. fa 72, Guttmann 140, Lignum Tröst 140, Malomsóky 17, Neuschloss-Lichtig 112, Új Ofa 805, Rézbányai 200, Szlavona 135, Zabolai 195, Zenta és rosk. 280, Adria 1425, Atlantic 69, Levante 322, Trust 145, Nasici 3175.

Budapest, február 29. A pénteki terménytőzsde: Buza budapesti 290 ezer, rozs dunántúli, balatonvidéki 222500, zala 220 ezer, takarmányárpa állomáson 260 ezer, sörárpa 300 ezer, zab dunántúli 230 ezer, pestmegyei 235000, dunántúli kukorica 205.

NYILTTÉR

Értesítés

Tipografia și Librăria Românească R.-T. Oradea-Mare nyomda vállalatnál alkalmazásban volt Meckl Ottó achisitor ezen állásától 1924. március hó 1-vel megvalik. Nevezett fenti részvénytársaság részére sem megrendelést, sem pénzt fel nem vehet s így vállalatunk fenti időpont után a neki átadott megrendelések és pénzekért semmiféle felelősséget nem vállal.

Tipografia și Librăria Românească.

Nem üres reklám Jól olcsón vásárolhat

WITRAELNEL Amram Jancu (Kossuth-u.) 5 Női és férfi szövetek, flanel, schifon, vásznak, stb.

A legkisebb hirdetés ára 20 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szövege 2 lei
vastag betűs 4 lei

„INDUSTRIA“

Ipertés kereskedelmi vállalat, Oradea-Mare, Calea Victoriei 1

Angol és belső szöveteket tartunk raktáron

Férfi ruhákat, Raglanokat mérték után készítünk.
Kék munkás ruhák és munka nadrágok nagy raktára.
Románia legolcsóbb bevásárlási ruházata.
Gyárak és bányáknak felhívásra ajánlattal szolgálunk.

Oktatás

Amerikai Berlitz módszerrel tanít angolul. Cím a kiadókivitelben. 999

LAKÁS

Floreserlénem kétszobás, alkova lakószobát háromszoba, fürdőszobás lakással. Cím a kiadókivitelben. 978

Két ágyas butorított szobát, fürdőszobával keres, csak alig egy pár napig használja, nem nagyváradi urt házaspár. Jó árat fizet. Cimet tessék a Hegedűs Hirlapirodába leadni 993H

Alkalmazás

Gyors- és gépirásban jártas gyakornok felvételt. Leohimann vaskereskedőnél. 933H

Féhernemű varró nő féhernemű varrást vállal házáknál is olcsón. Cím Rotterné Str. Gogianeanu (Várad) Zsigmond-u. 15. 992

Nemzetközi szállítási szakmában teljesen jártas, magyar-német nyelvtudással foknyelvet keres világ, egy nagyváradi nőkhöz. Kimerítő ajánlatokat ízetési igény megjelölésével „Biztos könyvelő” jellegére a Hegedűs Hirlapirodába kérünk. 963H

Könyvelőnőt keresek. Ki más iparvállalatnál volt előnyben részesül. írásbeli ajánlatot kérek Bozsák szodronyszövedő címre Str. Goidu 57. 2

Szalma varrónőket, masamodokat, tanulóéányokat felveszek. Könyg. St. Ladislau (Körös-utca) 16. sz. 984

Megbízható mindenféle főzőnő állandó ur helyre március 15-re felvételek. Str. Postei (Uri-u.) 38. sz. 1000H

Perfeet magyar-német, esetleg csak német gyors- és gépirónót keres helybeli gyárvállalat. Ajánlatok eddigi működés és fizetési igény mellett Hegedűs Hirlapirodába „Gyárvállalat” alatt kértetnek. 997H

Suohe deutsches Fräulein zu einem 9 jähriges Mädchen. Sebestény. Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-u.) 14. 994H

Azonall belépésre önállóan főző szakácsnőt, fiatalabbat, keresek. Str. Ladislau (Körös-utca) 10. Vadász. 995H

Kiszolgáló kisasszony, aki a cukorka szakmában már jártas, felvételt Gróza József cukorkafüzleében Bul. Regele Ferdinand 4. 994H

Utazó jó erő alkalmazást nyújtó portálé rövid távú kereskedő cégnek előnyös feltételek mellett. Ajánlatok „Állandó” jellegre Hegedűs Hirlapirodába. 5H

Órák könyvelést vállal románban perfect nagyüzemi mértékűes könyvelő cím a kiadókivitelben. 3

Adás-vétel

Eladó első házak. Strada Cuza Voda (Szacsavay-u.) 70. modern beklőthető 3 parkettás, fürdőszobás 550 ezer lei, kedvező ízetéssel. Str. Heliai-u. 2—a magánháza elfoglató az egész szép kerttel, 70 ezer. Str. Cimieriuului (Lemetó-utca) 30. elfoglalható az egész, kerttel 140 ezer. Uj elfoglalható magánháza 60 ezer. Weiss Gizi, Str. Tipografiei (Nyomda-u.) 4. 30

Eladó egy kirkati rézványa, 4 netszett üveglappal, teljesen jókában. Bulev. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 30. Szász. 763H

Bevezett jól jövedelmező iparvállalati társrészt eladnám. Cím a Hegedűs Hirlapirodában. 986H

Alkalmi árban kaphatók kisebb perzaszövények, himzett féhernemű garnitúrák. Kaufmann kézmunkaüzletben, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-u.) 991

Villa eladó közel a nagyállomáshoz. Előszoba, 3 szoba, konyha, összes melléképítmények, baromfi és virágos udvar. Nyári vendéglőnek különösen alkalmas. Cím a kiadókivitelben. 580

Eladó ampiristil életáncsont legyező (vitrin darab), nagyon szép madeira renaissance ajáros milliók, futók, tálcaterítők, abroszok, storok, ágycitők, file motívok, betétek, klópi csipke és betét. Kötött leher, arany és színes terítők, szita gobelin, gobelin képek rámaival és enklül, montirozatlan diványpárnák, keim abrosz és drapéria és sarga selyem paplan. Nagyon szép féhernemű ingek, nadrágok és leibhenek, selyem rojtos kendő. Egészen új szürke szövet kosztüm és estélyi ruha, sarga selyem, autó bundák, zsurasztal, lámpaernyők, szanítász (szobagözlőrdő), — perza szövények, ebédő 24.000 lei, perza ebédőszövény, perza és szmirna átvétők, igen olcsón, 2 ablakra nordis tüggöny, indai ezüst sál, kepek, fekete talt, nagyon szép eredeti egészen új jelmezzruha, színes és fehér abroszok, szalvéták. Bulev. Reg. Ferdinand Rákóczi-ut) 30. Jobbra. Szász. 677H

Bizományba ellagadok bármilyen féherneműt, porcellánokat, szövényeket és képeket. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Jobbra. Szász. 64

Eladó egy 12 személyes kávé és mőkás szerviz, nagyon szép rézkarc, angol művészti, 12 személyes féher himzett abrosz szalvétával. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. sz. Jobbra. Szász. 674

Eladó magyar stílú hallberendezés. Bul. Reg. Ferdinand 30. szám. Jobbra. Szász. 733

Házak eladók. Házeladási megbízásokat vállalkozunk. — Lőlosonőket megszerzünk. Magánpénzeket, jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi R-t Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 5

Női tikrös íróasztal, féher kör sfa, virágállvány, székek, féher ruganyos vasgály, tölgya burkolatrések eladók. Calea Dorobantilor (Rulikosky-ut) 18 l. em. 4. ajtó. 4H

ÓRÁK

szakszerű javítást a legkomplikáltabb kifogástalanul

TISZAY

vágsz Strada Alexandri (Teleky-ut) 9. szám alatt

Jelnyos arak Preciz munka

Önálló magyar-német leve'ező

román, olasz, angol nyelvismerettel, perfect gépiró,

állását változtatni óhajtja.

Mathematikai munkákat kalkulációt kiválóan végez. Uj állását márc. 15-én elfoglaltatja. Szives megkereséseket „Dr. 32” jellegére a Hegedűs Hirlapirodába kér.

KOLONTÁK

Gépaurozást jól és olcsón készít Erbsteinné, Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 28 vagy Sztaroveszky-utca 11. sz.

Plissé és gouvre munkák rendkívül olcsó árban készítenek Str. Alexandri (Teleky-u.) 22. sz. alatt, a kapuval szembe.

3 pár harisnyából 2 párt, 2 pár zokniból 1 párt varr Gondáné, Str. Simeon Bar-nuhu (Damjanich-u.) 2. sz. ajtó 3. Ny.

Kovácsműhelyhez társ keresztek. Cím megudható Str. Partör (Kózház-utca) 17. sz. 990

Zsebkendő csipkék mintá után olcsón vállalkoz. Cimet a Hegedűs Hirlapirodába kérek. 6H

Társulnók elsőrendű ruhavariónoval. Uzetem van nagy vevőkörrel. Cím a kiadókivitelben. 992

Ütlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban, 20 leitől kezdve készítenek Zenker fényképszéknél Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca 25. Fejvételék este fél 8-ig.

Jutányos áron elsőrendű házikoszt kapható, bent és kinördásra. Tisztviselőknek kedvezmény. Str. Or-felínatului (Árvaház-utca) 1. sz., ajtó 1. 990

Veszdünk

bnterőket, szövényeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kasz-szát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szövény és régiségkereskedők Str. General Moşoiu (Mezey Mihály) utca 10

Elcserélném

Str. Goidu, Beöthy Odón-utcai két szobás-konyhás lakószobát a város bármely részében levő két, esetleg három szobás modern lakással.

Lelépést fizetlek.

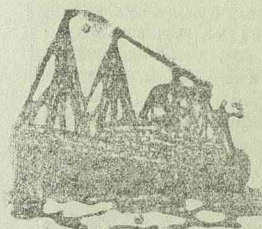
Ugyonőket díjazok.

Cím a kiadókivitelben.

White Star Dominion Line White Star Line

direkt szöveg

Charbourg
Havre

Antwerpen
Hamburgból

KANADÁBA

Hét nap alatt három naponként induló óriáshajókkal. — Vizum- és hajóügyekben felvilágosítással szolgál:

N. Brück & Co. Filiale Oradea-Mare
Str. Alexandrii No. 11. (Kereskedelmi és Iparkamara épület)

256

Katholikus Körben

Március Csütörtök	6	este 9 órákor	Uferini és társulata
Március Péntek	7	este 9 órákor	Uferini és társulata
Március Szombat	8	délután 3 órákor	Uferini és társulata
Március Vasárnap	9	délután 3 órákor	Uferini és társulata
Március Vasárnap	9	este 9 órákor	Uferini és társulata
Március Hétő	10	este 9 órákor	Uferini és társulata

Katonazenével. Jegyek a Hegedűs Hirlapirodában